

Úvod

Tento cyklus rozhovorů s názvem „Obyvatelé Euroregionu NISA“ tvoří rozpravy s Čechy a Poláky, s nimiž jsem měla příležitost setkat se během své Evropské dobrovolné služby, která probíhala v Liberci. Organizace Liberecká občanská společnost, o. s., v níž jsem působila, si již od počátku své existence v roce 2003 klade za jeden ze svých hlavních cílů odstraňování hranic, které jsou v našich hlavách a mají velkou sílu.

Rozhovory jsou polemikou na téma (ne)znalosti svého blízkého souseda a občas i nechuti překročit blízkou fyzickou hranici. Vládne tu předsudek, že tam již všechno známe, nebo že nás málo co může překvapit nebo zaujmout. Příběhy mých hostů ukazují možné a zajímavé cesty, které vedou k poznávání příhraničního souseda, který s námi často mívá více společného než bychom předpokládali.

Aktéři cyklu se mezi sebou liší nejenom s ohledem na věk nebo obor, ve kterém jsou vzděláni, ale, což je důležité pro tento miniprojekt, mají jiný pohled na polsko-české vztahy a význam hranic. Někteří hosté byli také zapojeni do realizace projektů nebo akcí v ERN. Všichni ale prezentují odlišné zkušenosti v kontaktech s Poláky nebo Čechy. Potvrzují tak, že nelze vytvořit jeden obraz nějakého národa.

Témata rozhovorů jsou různá, poukazují na osobní zkušenosti hostů a jejich vlastní postřehy, avšak vždycky krouží kolem podobných „klíčových slov“. Diskuse, které jsme vedli, se týkaly také stereotypů, s nimiž se můžeme setkat v obou státech. Jestliže o nich nediskutovat právě s obyvateli pohraničí, kde mají specifický význam, pak tedy s kým?

Výstupem těchto rozhovorů je jakási mozaika pohraničí ERN vytvořená z různých tvaří obyvatel a jejich hlasů. Poukazuje méně nebo více na problematiska témata v této oblasti. Věřím, že právě obyčejní lidé tvoří a mění Euroregion a také ovlivňují charakter našich nejenom nynějších vzájemných vztahů. Dále ukazují nové příležitosti, které přinášejí otevření hranic, a také, že, kdo chce, ten dokáže.

Klíčová slova: polsko-české vztahy, Euroregion Nisa (ERN), sousedství, přeshraniční spolupráce, hranice (mentální, fyzická)

Katarzyna Szewczyk